GERMAANSE LEVENSBESCHOUWING, EERTIJDS EN OP HEDEN.

Germaanse levensbeschouwing, eertijds en op heden. Wat houd dat in? Kort gezegd, hoe keek men tegen het leven aan. En hoe doen we dat nu.
In vroegere tijden werd er vanuit andere ogen tegen morele kwesties aangekeken, dan hoe we dat nu doen. Wat we met deze tekst willen bereiken, is dat men de zaken vanuit een ander standpunt gaan bekijken. En op die manier hun eigen opinie kunnen vormen.
Maar ik zal beginnen met de sibbe.

De sibbe:
Heidenen gebruiken wel eens het woord sibbe om hun gezin mee aan te duiden. Waarom vraagt men zich af? In het Germaanse Heidendom staat het gezin, de bloedverwanten, centraal in de levensbeschouwing. Zij verzetten zich tegen het huidige individualisme, een eng en bekrompen denken aan zichzelf, en de weinigen rondom dit ene individu. Daar verschilt de Heiden met de moderne medemens.
Wat de sibbe uniek maakt, en daar verschillen ze met het huidige gezin, is het besef dat de sibbe groter is dan ouders, man/vrouw en kinderen. De sibbe omsluit ook de doden en toekomstige nakomelingen. De sibbe is iets uit het verleden, van het heden en voor de toekomst.

Maar hoe zit dat heden ten dage met het het sibbe verband? Daar heb je, een splitsing in zitten. Aan de ene zijde heb je, je sibbe met je eigen bloedverwanten, en aan de andere zijde je geestelijke sibbe. Maar als Heiden hoef je, je niet af te keren tegen je Christelijke familieleden. Heidenen vinden juist net die familieband belangrijk. En in tegenstelling tot vroeger beschouwen de meeste Christenen tegenwoordig, hun Heidense familieleden niet als verfoeilijke duivelaanbidders. Ik denk dat tegenwoordig zowel voor Christenen als voor Heidenen de levenshouding belangrijker is om iemand te waarderen, dan zijn levensovertuiging.
Maar toch is er net als in de Christelijke bekeringstijd ook nu een geestelijke tweespalt ontstaan. Ook ik voel dat er op religieus vlak een breuk ligt tussen mijn familie en mij. Zo zijn we nu met z'n allen tezaam, en zitten we niet met onze familie tezaam.

En dan kom je bij de andere kant. De sibbe die zich niet vormt door bloedverwanten. Maar door medeheidenen, onze geestelijke broers en zusters. Wat we heden doen is bouwen aan onze geestelijke Sibbe! Heden wordt de Sibbe-band opnieuw gesmeed! Al zijn we natuurlijk allemaal verbonden met elkaar door onze voorouders.

De Jaarcycles:
De jaarfeesten die ons volk van oudsher vieren worden allen gekenmerkt, evenals bij andere heidense religies, door natuurverschijnselen waaraan een gemythologiseerde betekenis wordt toegekend. Vele van deze natuurverschijnselen waren in het verleden van cruciaal belang voor de samenleving en haar overleving. De maatschappij was gevormd naar de loop van de seizoenen, welke ieder een nieuw tijdperk inluidde voor de agrarische cultuur en het is daarom aannemelijk dat de vier grote jaarfeesten plaatsvonden rond de zomer- en winterzonnewende en de lente- en herfst-equinox, dit is de periode dat de dag en nacht even lang zijn.

We beginnen met de voorjaarsfeesten. Men was blij dat de winter weer op zijn einde liep, en ze de jaarlijkse beproeving weer hadden doorstaan. De mensen gingen weer naar buiten om de komst van de lente te vieren. De dagen begonnen zich weer te lengen en de nachten werden weer korter. Rond dit jaargetijde gingen onze voorouders de velden ploegen en weer in zaaien.

Hierbij had je verschillende vruchtbaarheids rituelen.

De dagen lengen zich steeds verder totdat de dag en de nacht even lang zijn. Dit is met Mid-zomer. Dit was een rustige tijd van het jaar net als Mid-winter. Alles was in bloei en aan het groeien. Nu had de Germaan tijd om feest te vieren. Een veel vertelt verhaal rond deze tijd, is het verhaal van de dood van Balder (de zonnegod).

Tijdens dit Mid-zomer feest, werd ook het jaarlijkse Ding vergadering gehouden. Hier werd meer rechtgesproken en buren ruzies uitgevochten dan vergaderd. Ook heden ten dage heb je ergens in een plaatsje in Engeland, ieder jaar een ding vergadering. En hierbij word voornamelijk gekeken welk stuk land bij wie hoort en de erf grenzen opnieuw vastgesteld. Maar je ziet ook wel weer dat heidense bewegingen tijdens dit feest ook bijvoorbeeld een leden vergadering houden. En dergelijke.

Tijdens de herfst worden de dagen weer merkbaar korter. En dit is de tijd dat noten en fruit rijpen en geoogst kunnen worden. Dit was over het algemeen een drukke tijd. Men moest zorgen dat alles weer optijd was binnen gehaald. Er zijn hierbij velen gebruiken met de laatste schoof. Die al dan niet op het veld werd achter gelaten, dan wel werd verwerkt in het Joel brood.

En zo zijn we uitgekomen bij het Joel feest. Dit is de tijd van het jaar dat het rad stil staat. Het jaarwiel draait niet meer. Het lijkt wel alsof de wereld gestopt is met draaien. Dit is opzich niet zo vreemd want de nachten zijn donker en lang. En men hoopte dat met het aansteken van het Joel rad en het weer te laten rollen dat de wereld weer ging draaien en dat de dagen zich weer gaan lengen.

Maar dan komen we bij de vraag, “Hoe gaan we met deze feesten om, vandaag ten dag?”. We kunnen deze feesten gewoon weer in het leven roepen. Zoals ze vroeger werden gevierd. Maar wij hebben niet meer die band met de natuur zoals vroeger. We zijn minder afhankelijk geworden. Je kan vandaag de dag alles het hele jaar door gewoon kopen in de supermarkt.
Er zijn tegenwoordig minder oogsten die mislukken. En als dat al gebeurt merken wij daar weinig van. Hooguit dat het brood bij de bakker iets duurder word. Of als de aardappel oogst wat minder is dat dan, de patat bij de snackbar wat duurder is. Maar het is niet zo dat dan een heel dorp honger moet lijden.

Maar is het de bedoeling dat wij deze feesten zo overnemen van vroeger. Ik zelf zeg van “nee”, we leven vandaag. Maar we mogen het verleden niet vergeten. Dus we kijken ook terug naar het verleden. Om daar van te leren. En gebruiken deze ervaring voor de toekomst.
Dus het is aan ons, om daar zo'n goed mogelijke invulling aan te geven. En de feesten en de gebruiken te vertalen naar vandaag de dag.
Maar als je kijkt naar de geschiedenis dan evalueerde elke religie. Kijk maar naar de Grieken en de Romeinen. Dus het is ook niet zo verwonderlijk dat het Germaans heidendom zich evolueert. Zij het met een tussen pozen van 2000 jaar onderdrukking.
Zodoende vinden de jaarfeesten ook, een plekje in onze hedendaagse maatschappij.

En als je om je heen kijkt dan zie dat er genoeg gebeurt om het germaans heidendom weer in ere te herstellen. Zo had je afgelopen weekend het Joel feest van het Nederlands Heidendom daar waren zo'n 30 mensen aanwezig. En heb je komende dagen nog een 4 tal Joel feesten, hier in Nederland. En zo heb je der nog veel meer in de omringende landen. Variërent van grote van 15 tot 90 man. Dus zoals je merkt komt dat steeds meer op gang. En zal ook elke organisatie/vereniging er een eigen invulling er aan geven.

De levensvraag

Maar hoe keek men eertijds tegen het leven aan? Men had de Hávamál (ook wel bekent als 'het lied van de Hoge') als leidraad, zoals je daarin kan lezen, staan er wat “regels” in die een leidraad geven hoe je met elkaar omging. En verder had je de negen edele deugden te weten: Moed, Trouw, Volharding, Gastvrijheid, Waarheid, Betrouwbaarheid, IJver, Orde en Eer.
Nou kan je deze deugden gewoon gebruiken als waarden en normen, voor nu. En dat zal opzich nog eens niet zo slecht zijn voor onze sameleving.
Maar als we dan gaan kijken naar de Hávamál, in hoeverre kan je de wijsheden die daar in staan nu nog gebruiken? Nou, dat zijn er nog aardig wat. Je moet bij sommige iets verder kijken, en het niet letterlijk nemen zoals het er staat. Neem nou als voorbeeld strofe 37:
Van zijn wapenen moet
niet wijken een man
op de akker een enkele stap;
want nooit weet de man
of hem niet op zijn weg
zijn speer beschermen moet.

Nou is het tegenwoordig niet meer de gewoonte om een wapen bij je te dragen. Het is zelfs bij wet verboden. Kennelijk hiermee ook het recht om je te verdedigen. Maar dat is een andere discussie. Waar ik hier mee naar toe wil is, dat ook al is het tegenwoordig verboden om een wapen te dragen. Je toch voor jezelf moet opkomen, en op je hoede moet zijn.
Dus ik zou zeggen lees allemaal eens de Hávamál eens door en denk er is over na.

Maar in het algemeen is de Hávamál karakteristiek voor een boerenmaatschappij: nuchter en zakelijk, gericht op praktisch en handelen en niet op hoge ethische normen: dezelfde geest geest dus die ook uit onze eigen spreekwoorden klinkt.

En verder werd er voornamelijk uit eer gevoel gehandeld. Er was namelijk geen god die een wet oplegde. Zo was er ook geen god die zei wat goed en wat slecht is. Men probeerde steeds eervol te handelen, want Eer is het hoogste goed. Zo luid een oud Germaanse spreuk: “Beter te sterven dan de Eer te verliezen!” Dus wat men ook deed, men moest steeds een goede reden hebben om te handelen. Bij de 'tien geboden' staat geschreven: “Gij zult niet doden”. Het is een leuk idee maar bij onze voorouders was dat niet van toepassing. Als voorbeeld stel dat iemand je broer of zus vermoord had, dan wil je deze moord toch wreken? Het gebod had dus beter kunnen luiden: “Gij zult niet zinloos doden!” Men trachten dus vroeger steeds met Eer te handelen, niet uit wraak maar uit plicht! Niet handelen zou eerloos zijn en zou de hele Sibbe in diskrediet brengen! Wellicht werd men dan verstoten uit de Sibbe totdat hij of zij zijn of haar plicht vervuld had! Hoewel men steeds als persoon handelde was dit ten dienste van de gemeenschap, hier de Sibbe! Men leefde in en voor de Sibbe! Wat betekende dit concreet? Alles dat men doet voor de Sibbe heeft gevolgen voor jezelf! Beschermt uw Sibbe en uw Sibbe beschermt u!

Zoals je waarschijnlijk wel zult merken is de Sibbe een belangrijk iets voor de Germaan. We zien het tenslotte steeds weer terug komen. Daardoor is de kijk op het leven van toen anders dan nu.
Men handelde vanuit de negen deugde. Men handelde voor en vanuit de Sibbe. Je zorgde voor elkaar. Je ving elkaar op in tijde van nood.
En tegenwoordig is dat een stuk minder, ook al zie je dat nu wel weer komen dat ouders op latere leeftijd weer bij hun kinderen gaan wonen. Omdat er tekorten in de zorg zijn.
Maar vroeger was dat ook al zo. Als men wat ouder werd konden ze altijd weer op de zorg van hun

kinderen rekenen. Waar ze jaren zelf voor gezorgd hadden. Maar daar in tegen was het dan ook wel weer zo, dat bij je eerste levensjaar gekeken werd of jij later wel voor de sibbe kon zorgen. Was dit niet het geval omdat je bijvoorbeeld geboren was met een handicap of iets dergelijks. Dan hoorde je ook niet bij de sibbe en werd je verstoten. Puur omdat er in die tijd geen plek was voor mensen (baby's) die later niet voor hun zelf konden zorgen.
Maar dat zou vandaag de dag uit den boze zijn, om een baby te verstoten die met de huidige medische technieken gewoon levensvatbaar is.

Maar zoals je merkt is het niet gemakkelijk, om zulke dingen over te nemen of te vergelijken met de dag vandaag. Maar dat hoeft ook niet! Wij kijken vandaag de dag met hele andere ogen naar zulke kwesties dan toen. Wat we er wel mee kunnen doen is er van leren. Door zulke kwesties is met andere ogen te bekijken. Dingen vanuit een ander perspectief te bekijken. En niet altijd met de grote massa mee te lopen.
En zoals ik al eerder vertelde van, kijk maar naar de Grieken en de Romeinen. Die zijn in de loop der eeuwen ook veranderd qua religie. Dus het is ook niet zo verwonderlijk dat het Germaans heidendom zich evolueert. Zij het met een tussen pozen van 2000 jaar onderdrukking.

En daarmee wou ik afsluiten. Ik zou zeggen denk er over na. En mocht je nog vragen hebben, stel ze dan gerust.

